



---

ANTAGNA TEXTER

---

**P9\_TA(2019)0105**

**Möjliggörande av digital omvandling av vård och omsorg**

**Europaparlamentets resolution av den 18 december 2019 om möjliggörande av digital omvandling av vård och omsorg på den digitala inre marknaden, om medborgarinflytande och ett hälsosammare samhälle 2019/2804(RSP)**

*Europaparlamentet utfärdar denna resolution*

- med beaktande av kommissionens meddelande av den 25 april 2018 om en digital omvandling av vård och omsorg på den digitala inre marknaden, om medborgarinflytande och ett hälsosammare samhälle (COM(2018)0233),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 30 april 2004, *E-hälsovård – bättre hälso- och sjukvård för Europas medborgare: Handlingsplan för ett europeiskt område för E-hälsovård* (COM(2004)0356),
- med beaktande av arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar av den 21 december 2007, *Action plan of the lead market initiative in the area of eHealth – Bilaga I till meddelandet Ett pionjärmarknadsinitiativ för Europa* (COM(2007)0860, SEC(2007)1730),
- med beaktande av kommissionens rekommendation av den 2 juli 2008 om gränsöverskridande interoperabilitet för elektroniska patientjournalssystem (delgivet med nr K(2008) 3282)<sup>1</sup>,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 4 november 2008 om telemedicin till gagn för patienter, hälso- och sjukvårdssystem och samhället (COM(2008)0689),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 6 december 2012 *Handlingsplanen för e-hälsa 2012–2020 – Innovativ hälsovård för det 21:a århundradet* (COM(2012)0736),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/1148 av den 6 juli 2016 om åtgärder för en hög gemensam nivå på säkerhet i nätverks- och informationssystem i hela unionen<sup>2</sup>,
- med beaktande av revisionsrättens särskilda rapport nr 7/2019, *EU:s åtgärder för*

---

<sup>1</sup> EUT L 190, 18.7.2008, s. 37.

<sup>2</sup> EUT L 194, 19.7.2016, s. 1.

*gränsöverskridande hälso- och sjukvård: ambitionerna är höga, men förvaltningen måste bli bättre,*

- med beaktande av kommissionens rekommendation (EU) 2019/243 av den 6 februari 2019 om ett europeiskt format för utbyte av elektroniska patientjournaler<sup>1</sup>,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/24/EU av den 9 mars 2011 om tillämpningen av patienträttigheter vid gränsöverskridande hälso- och sjukvård<sup>2</sup>,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning)<sup>3</sup>,
- med beaktande av rådets slutsatser av den 8 december 2017 om hälsa i det digitala samhället – framsteg för datadriven innovation på hälsoområdet<sup>4</sup>,
- med beaktande av frågan till kommissionen om möjliggörande av digital omvandling av vård och omsorg på den digitala inre marknaden, om medborgarinflytande och ett hälsosammare samhälle (O-00042/2019 – B9-0062/2019),
- med beaktande av artiklarna 136.5 och 132.2 i arbetsordningen,
- med beaktande av förslaget till resolution från utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet, och av följande skäl:
  - A. Framväxten av ny teknik skapar både möjligheter och utmaningar för utvecklingen av bättre hälso- och sjukvård. Europas vård- och omsorgssystem står inför stora utmaningar i samband med ett åldrande samhälle, en högre förväntad livslängd och ständigt lägre födelsetal vilket föranleder oro för om hälso- och sjukvård i framtiden kommer att kunna tillhandahållas på varaktig bas. Å andra sidan får vi nya möjligheter genom framväxten av ny teknik. Här behövs ett paradigmskifte i riktning mot proaktiva och lyhörda hälso- och sjukvårdssystem, där tyngdpunkten förlagts till upprätthållandet av god hälsa snarare än till sjukdomshantering.
  - B. Vårdutgifterna ökar snabbt och motsvarar 9,6 % av BNP<sup>5</sup> i EU som helhet. Hälso- och sjukvårdssystemen måste sörja för att tillgängliga, belastningståliga och bärkraftiga tjänster inom hälso- och sjukvård samt långtidsvård blir så effektiva och ändamålsenliga som möjligt och finns att tillgå på rättvisa villkor, varjämte de också måste tillhandahålla nya tjänster utifrån samhällsutvecklingen och en vård där olika tjänster och leverantörer flexibelt samverkar med varandra. Vidare måste de åstadkomma förbättringar som är av vikt för patienterna och deras föränderliga och ökande behov av vård och omsorg, liksom också för deras välbefinnande och livskvalitet, under samtidigt hänsynstagande till skillnaderna mellan patienterna i fråga om internetuppkoppling,

---

<sup>1</sup> EUT L 39, 11.2.2019, s. 18.

<sup>2</sup> EUT L 88, 4.4.2011, s. 45.

<sup>3</sup> EUT L 119, 4.5.2016, s.1.

<sup>4</sup> EUT C 440, 21.12.2017, s. 3.

<sup>5</sup> Under 2017: OECD/EU (2018), *Health at a Glance: Europe 2018: State of Health in the EU Cycle*, OECD Publishing, Paris.

digitala färdigheter och hälsokompetens.

- C. Innovativa digitala lösningar för vård och omsorg kan stärka sjukdomsförebyggandet och främjandet av hälsosamma livsstilar, förbättra medborgarnas livskvalitet och bana väg för effektivare sätt att organisera och tillhandahålla tjänster för vård och omsorg.
- D. Uppgifter om EU-medborgarnas hälsa är en viktig faktor för att möjliggöra den digitala omvandlingen och kräver ett strikt skydd mot missbruk. Tillgången till uppgifter varierar kraftigt mellan medlemsstaterna, och på grund av bristande interoperabilitet och marknadsfragmentering mellan hälso- och sjukvårdssystem kan medborgarna ännu inte till fullo dra nytta av den digitala inre marknaden.
- E. Digitaliseringen av hälso- och sjukvården kommer inte att begränsas till en ökad användning av mobila hälsoappar, utan omfattar även datautvinning, alltså analys av stora dataset, något som fungerar som en grund för artificiell intelligens (AI) och maskininlärning.
- F. Att organisera och tillhandahålla hälso- och sjukvård samt social omsorg är medlemsstaternas ansvar. Unionen kan stödja samarbete mellan medlemsstaterna när det gäller att främja folkhälsan, förebygga sjukdomar, förbättra komplementariteten hos hälso- och sjukvården över gränserna samt stödja och möjliggöra forskning och utveckling inom området smart hälsa i Europa.
- G. Patienternas förväntningar ökar, liksom också deras önskan att hålla koll på sin hälsa, och medborgarnas behov av ökad egenmakt i hälsofrågor genom användarcentrerade tjänster och mera förebyggande, individanpassade och efterfrågestyrda sätt till växelverkan med hälso- och sjukvårdstjänster och hälso- och sjukvårdspersonal ökar även i motsvarande grad.
- H. Samhällets successiva digitalisering kommer alltmer att leda till att patienter, vårdgivare, hälso- och sjukvårdspersonal och potentiellt sett alla aktörer i hälso- och sjukvårdskedjan ställs inför utmaningen att använda informationsteknik och den digitala infrastrukturen för patientjournaler, vilket ger upphov till frågor om säkerheten för personuppgifter och integritet.
- I. Hälsouppgifter är särskilt känsliga och bör omfattas av strikta etiska krav och medborgarnas informerade samtycke till insamling, behandling, användning och lagring av dem.
- J. Medborgarnas förtroende för säkerhet och konfidentialitet vid insamling, behandling, användning och lagring av deras hälsouppgifter är av yttersta vikt.
- K. Genomförandet och användningen av system för digital hälsa har kommit olika långt i varje medlemsstat, till exempel när det gäller användningen av uppdaterad teknik, infrastrukturer till stöd för den digitala omvandlingen och användningen av elektroniska patientjournaler inom hälso- och sjukvård.
- L. Inrättandet av ett hälsodataområde i EU ingår i uppdragsbeskrivningen till kommissionsledamoten med ansvar för hälsa, i syfte att främja utbytet av hälsouppgifter och stödja forskning om nya förebyggande strategier samt om behandlingar, läkemedel, medicintekniska produkter och resultat.

- M. Vetenskap, forskning och innovation spelar en avgörande roll för Europas konkurrenskraft och motståndskraft. Exponentiella språng inom datatillgänglighet och databehandling sporrar till forskningsinitiativ för att man ska kunna förstå, förebygga och behandla sjukdomar och medicinska tillstånd. Datahanteringsteknik kan bidra till att identifiera luckor, risker, trender och mönster inom vården på ett kompletterande eller mer ändamålsenligt sätt.
- N. Människor som befinner sig i lägre sociala gradienter tenderar att ha högre hälso- och sjukvårdsbehov, och är också mer sårbara för att bli utestängda från digitaliseringen av hälso- och sjukvården.

### *Allmänna kommentarer*

1. Europaparlamentet välkomnar kommissionens meddelande om en digital omvandling av vård och omsorg på den digitala inre marknaden, som syftar till att främja hälsa, förebygga och bekämpa sjukdomar, hjälpa till att bemöta medborgares icke tillgodosedda behov, utgöra en möjlighet att förbättra hälso- och sjukvårdssystemens hållbarhet och underlätta för medborgare att få lika tillgång till överkomligt prissatt vård av hög kvalitet genom meningsfull användning av digitala innovationer.
2. Europaparlamentet påpekar att även om digital hälso- och sjukvård har en avsevärd potential finns det också många olösta problem när det gäller personlig integritet, säkerhet och trygghet.
3. Europaparlamentet understryker att för att man fullt ut ska kunna utnyttja potentialen hos digitala hälsoverktyg är det av yttersta vikt att genomföra de olika delarna av digital hälso- och sjukvård med full hänsyn till uppgiftsskydd, säkerhet och noggrannhet, på ett sätt där också patientens behov beaktas.
4. Europaparlamentet erinrar om att respekt för den europeiska dataskyddslagstiftningen måste vara en grundförutsättning för den digitala omvandlingen av vård och omsorg på den digitala inre marknaden.
5. Europaparlamentet anser att de åtgärder som kommissionen föreslagit kan bidra, inte bara till att unionsmedborgarna får en hälso- och sjukvård som är mera förebyggande, individanpassad och lyhörd för deras behov, och till att Europas vård- och omsorgssystem blir ändamålsenligare, tillgängliga på likvärdigare villkor samt mera hållbara och motståndskraftiga, utan även till att stimulera tillväxt och främja den europeiska industrin på området, särskilt genom att bidra till att maximera den digitala inre marknads potential med en mer omfattande användning av digitala produkter och tjänster inom vård och omsorg, liksom till att utveckla nya tjänster, med tonvikt på isolerade och svårtillgängliga områden där det i dag råder personalbrist inom vården och vårdutbudet är otillräckligt.
6. Europaparlamentet anser att den digitala omvandlingen av vård och omsorg måste stödja medborgarcentrerade tjänster och ge medborgarna inflytande så att de kan spela en mer aktiv roll inom sjukdomsförebyggande och hälsofrämjande, även när det gäller vård- och omsorgstjänster, och tillgodose medborgarnas behov. Parlamentet anser att omvandlingen måste göra det möjligt för den berörda hälso- och sjukvårdspersonalen att, i enlighet med EU:s gällande regelverk om uppgiftsskydd, utbyta information i

samband med hanteringen av patientjournaler, elektroniska recept, laboratorieresultat, bilddiagnostik och utskrivningsrapporter, om patienten ger sitt samtycke. Parlamentet betonar samtidigt att man inte får bortse från behoven hos patienter som inte hänger med i den digitala omvandlingen, och att digital hälsa inte bör vara en inkörsport till avhumaniserad vård.

7. Europaparlamentet anser att det måste säkerställas att medborgarnas organisationer och nätverk, samt de offentliga hälso- och sjukvårdssystemen får en nyckelroll inom förvaltning av och politiskt beslutsfattande kring digital vård och omsorg, på regional, nationell och europeisk nivå. Parlamentet betonar i detta sammanhang betydelsen av samarbete mellan och samkörning av vårdinrättningarnas databaser.
8. Europaparlamentet anser att de offentliga hälso- och sjukvårdssystemen är de lämpligaste myndigheterna för att hantera och/eller övervaka insamlingen, avidentifieringen, pseudonymiseringen, förvaringen och användningen av hälsouppgifter och samtidigt skydda patienternas integritet samt hälso- och sjukvårdssektorns effektivitet, tillgänglighet och hållbarhet. Parlamentet anser att avidentifiering och pseudonymisering gör att känsliga uppgifter kan användas inom hälsoforskning, och konstaterar också att tekniken för pseudonymisering gör det möjligt att återidentifiera uppgiftslämnarna i sådana fall där deras hälsa står på spel. Parlamentet uppmanar kommissionen att stödja projekt som syftar till att utveckla denna teknik, liksom teknik som behövs för att skapa syntetiska data för utbildning om AI-algoritmer.
9. Europaparlamentet betonar att avidentifierade och pseudonymiserade hälsouppgifter kan användas till vetenskaplig hälsoforskning, för att genomföra evidensbaserad hälsopolitik, för att bättre förstå sjukdomar och för att tidigt upptäcka företeelser som hotar folkhälsan, samtidigt som principerna för patientkonfidentialitet upprätthålls.
10. Europaparlamentet betonar att ett kommissionsförslag om delning av information och dataförvaltning är nödvändigt för att man ska kunna hantera konsekvenserna för nationella hälso- och sjukvårdssystem.

***Behovet av att garantera tillgång till och delning av hälsouppgifter, med noggrann tillämpning av reglerna i den allmänna dataskyddsförordningen***

11. Europaparlamentet betonar att medborgarna, för att kunna få bättre hälso- och sjukvård, har rätt att få tillgång till och att dela sina hälsouppgifter i enlighet med den allmänna dataskyddsförordningen och att de bör kunna förvänta sig att dessa uppgifter ska finnas tillgängliga i rätt tid och i ett lekmanvänligt format. Parlamentet påpekar att den nyligen antagna förordningen om uppgiftsskydd i EU förstärker patienternas rätt att få tillgång till information om hälsoaspekter och integritetsskydd. Parlamentet påpekar att syftet med ett patientbaserat system är att förbättra medborgarnas hälsa och att de nationella hälso- och sjukvårdstjänsterna måste garantera sådana system, av omsorg om det gemensamma bästa.
12. Europaparlamentet anser att på grund av hälsouppgifternas känsliga karaktär kräver detta särskilda åtgärder för att inte bara cyberangrepp ska undvikas, utan även olämplig användning av sådana uppgifter från tjänsternas sida.

13. Europaparlamentet inser att det finns betydande ekonomiska intressen i utnyttjandet av uppgifter från sektorerna för vård och omsorg, och uppmanar därför kommissionen och medlemsstaterna att tydligt fastställa ansvarsfördelningen när det gäller dataförvaltning.
14. Europaparlamentet beklagar att många medborgare i EU för närvarande har antingen begränsad eller ingen elektronisk tillgång till sina hälsouppgifter, särskilt vid gränsöverskridande medicinsk vård.
15. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att fortsätta förbättra it-säkerheten, och således minska risken för integritetsintrång och otillåten användning av hälsouppgifter runtom i EU.
16. Europaparlamentet håller med kommissionen om att medborgarna bör ha säker tillgång till ett omfattande elektroniskt register över sina hälsouppgifter, och att de fortsättningsvis bör ha kontroll över sina hälsouppgifter och under betryggande former kunna dela dem med behöriga parter, samtidigt som obehörig åtkomst bör förbjudas i enlighet med dataskyddslagstiftningen.
17. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att fortsätta främja samarbetet mellan medlemsstaternas hälso- och sjukvårdsmyndigheter med tanke på anslutning till en offentlig digital infrastruktur för e-hälsa, i syfte att utvidga dess användning till att även omfatta interoperabilitet mellan medlemsstaternas elektroniska journalsystem genom att stödja utveckling och antagande av ett europeiskt format för utbyte av elektroniska patientjournaler, som i patienternas intresse bör omfatta så kompletta uppgifter som möjligt om hälsotillståndet, varvid hänsyn bör tas dels till flerspråkigheten inom EU, dels till användare med funktionsnedsättning, framför allt när patienter anlitar gränsöverskridande medicinsk vård.
18. Europaparlamentet betonar vikten av att övervaka hur den allmänna dataskyddsförordningen och förordningen om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden tillämpas på hälso- och sjukvården<sup>1</sup>.
19. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna dels att utbyta sådan bästa praxis för delning av hälsouppgifter som redan tillämpas i samband med medicinsk behandling, förebyggande åtgärder eller forskning och samtidigt fästa stort avseende vid medborgarnas integritet, dels att på EU-nivå utveckla standarder och ömsesidigt erkända system för certifiering och ackreditering, inklusive datasäkerhet och säkerhetsgranskningar.
20. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaternas hälsomyndigheter att utnyttja EU-finansieringsinstrument, såsom de europeiska struktur- och investeringsfonderna och Europeiska fonden för strategiska investeringar, för att införa kompatibla elektroniska patientjournaler på nationell och regional nivå så att medborgarna kan få tillgång till sina hälsouppgifter, och för att investera i uppbyggnaden av stabil och mera tillförlitlig infrastruktur som stöder den digitala omvandlingen och bidrar till att minska den digitala klyftan mellan alla medlemsstater. Parlamentet ser gärna att fördelarna med

---

<sup>1</sup> Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG (EUT L 257, 28.8.2014, s. 73).

datorisering och digitalisering av patientjournaler används som ett bidrag till att förbättra tillgången till och kvaliteten på hälso- och sjukvård i både stads- och landsbygdsområden.

21. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att stödja projekt som använder observationsdata och att utarbeta kriterier för kvaliteten på de data som samlas in i en icke-kontrollerad miljö, så att observationsdata kan användas för att bidra till uppnåendet av gynnsamma hälsoresultat. Parlamentet uppmanar här även kommissionen att ta fram riktlinjer för att främja sekundär användning av data för forskning och att säkerställa rättvis, transparent och icke-diskriminerande tillgång till data i hela Europa.
22. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att använda observationsdata för tillsynsrelaterade beslut om läkemedel som ett komplement till evidens från randomiserade kontrollerade kliniska prövningar.
23. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att inleda en brett upplagd europeisk diskussion om de etiska aspekterna av den digitala omvandlingen av vård och omsorg, med aktivt deltagande av medborgarna och alla andra aktörer i hälso- och sjukvårdskedjan, i syfte att ta fram etiska normer och bestämmelser för att skydda medborgarnas rättigheter, samtidigt som man skapar säkerhet för forskare och den medicintekniska industrin, särskilt när det gäller användningen av hälsouppgifter och artificiell intelligens.
24. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att se till att det införs lämplig utbildning och kompetensutveckling inom området personlig integritet och säkerhetsåtgärder för dem som behandlar hälsouppgifter, i enlighet med rådande standarder och databehandlingsteknik. Parlamentet uppmanar vidare kommissionen att inleda en EU-omfattande upplysningskampanj om fördelarna med och mekanismerna för delning av hälsouppgifter för att slå håll på missuppfattningar och stödja de åtgärder som läggs fram i kommissionens meddelande om en digital omvandling av vård och omsorg på den digitala inre marknaden.

### ***Behovet av bättre hälsouppgifter***

25. Europaparlamentet anser att man måste höja kvaliteten på hälsouppgifterna, standardisera insamlingen av uppgifter, främja interoperabiliteten mellan europeiska sjukdomsregister, göra framsteg med uppgiftsanalysen genom att använda högpresterande datorsystem och modellering, samt säkerställa skyddet av konfidentiella eller känsliga uppgifter.
26. Europaparlamentet betonar vikten av att standardisera regleringen av utrustning som används för hälso- och sjukvård, till exempel utrustning för m-hälsa och e-hälsa, och sålunda säkerställa att de har korrekta och exakta uppgifter i datasammanhanget.
27. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att upprätta en plattform för behöriga myndigheter, anmälda organ och läkemedelsindustrin och den medicintekniska industrin avseende tillämpningen av förordningen om medicintekniska produkter<sup>1</sup> på

---

<sup>1</sup> Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/745 av den 5 april 2017 om medicintekniska produkter, om ändring av direktiv 2001/83/EG, förordning (EG) nr 178/2002

digitala terapier och kombinationsprodukter, med särskild hänsyn till uppstarts företags och små och medelstora företags behov.

28. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att stärka samordningen på EU-nivå till stöd för att genomdata och andra hälsouppgifter i praktiken ska kunna utbytas och sammankopplas under betryggande former, av omsorg om framsteg inom forskning och individualiserad behandling, och därvid kartlägga de bästa behandlingarna, samtidigt som man säkerställer full överensstämmelse med dataskyddslagstiftning och etiska principer.
29. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att tillsammans med medlemsstaterna och ackrediterade institutioner fortsätta testa specifika applikationer för gränsöverskridande utbyte med hög säkerhet av hälsouppgifter för forskning och hälsopolitik i syfte att förbättra förebyggandet, diagnostiseringen och behandlingen av sjukdomar för att hjälpa hälso- och sjukvården att bemöta aktuella och framtida utmaningar.
30. Europaparlamentet anser att den ökande digitaliseringen utgör en möjlighet att lansera ett ambitiöst program för kapacitetsuppbyggnad för medborgare, att förbättra tillgången till medicinsk vård, särskilt på landsbygden och att stärka näringsmöjligheterna inom teknik och innovation för ett hälsosamt åldrande. Parlamentet anser vidare att det är ytterst viktigt att främja kompetensutveckling när det gäller införande och ändamålsenlig användning av produkter och tjänster inom smart hälsa på alla nivåer av hälsovärdekedjan (patienter, hälso- och sjukvårdspersonal, tillsynsorgan, betalare och myndigheter).
31. Europaparlamentet anser att säkerställandet av ett ändamålsenligt regelverk är en nyckelfaktor för att skydda folkhälsan och ge tillgång till läkemedel av hög kvalitet. Parlamentet anser också att en effektiv användning av it-system kommer att förbättra lagstiftningens effektivitet i hela Europa. Parlamentet uppmanar därför eftertryckligen kommissionen att optimera det europeiska regelverket genom att harmonisera regleringsprojekt inom telematik med fokus på datakvalitet, interoperabilitet och ömsesidigt beroende av EU:s regelverk.
32. Europaparlamentet anser att utvecklingen av en gemensam ram för att harmonisera insamling, lagring och användning av hälsouppgifter inom EU skulle kunna förbättra kvaliteten på forskning och hälso- och sjukvård för medborgarna, och även underlätta allmän tillgång.

### ***Behovet av bättre digitala verktyg***

33. Europaparlamentet anser att man bättre måste främja hälsa, förebygga sjukdomar och tillhandahålla integrerade tjänster utifrån människors behov, särskilt i händelse av pandemier, varvid Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar bör spela en central roll. Parlamentet vill att det tas fram digitala lösningar och anpassade verktyg med anknytning till ett utökat samarbete mellan medlemsstaterna, för att situationer med läkemedelsbrist ska kunna undvikas.
34. Europaparlamentet anser att digitala verktyg inom hälso- och sjukvården, såsom



portabla patientuppgiftskort, skulle kunna hantera problemen med tillgång till hälsoinformation och hälsokompetens, som båda är mycket viktiga för hälsofrämjande, bättre sjukdomsförebyggande och effektivare sjukdomshantering. Parlamentet anser att dessa verktyg, förutsatt att de utformas med bidrag från lämplig hälso- och sjukvårdspersonal, medborgare och slutanvändare och följer all relevant lagstiftning, medger mer exakt och fullständig information som möjliggör främjande av sunda vanor och förebyggande åtgärder, samt stöd dels till beslut i hälsorelaterade frågor, dels till patientföljsamheten inför behandlingar.

35. Europaparlamentet betonar vikten av att bibehålla den nationella/regionala rollen i organiseringen av vård- och omsorgssystemen, bland annat genom att använda digitala lösningar och verktyg, eftersom dessa avsevärt kan förbättra, inte bara kvaliteten, rättvisan och hållbarheten inom hälso- och sjukvården, utan också människors hälsa och välbefinnande, samtidigt som patienterna får ökad egenmakt.
36. Europaparlamentet betonar vikten av att ge patienterna information och stöd så att de kan fatta meningsfulla beslut om sin hälsa. Parlamentet påpekar att digitala plattformar måste vara användarvänliga, digitalt tillgängliga och tillhandahålla obehindrad information för patienter och hälso- och sjukvårdspersonal på flera språk.
37. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att stödja digitaliseringen av tillsynsorgan och att arbeta med de relevanta aktörerna, särskilt de nationella hälso- och sjukvårdssystemen, för att stödja mer gränsöverskridande samarbete och öka användningen av digitala vårdmodeller, modeller för hemvård och hjälpmedelsteknik i äldreanpassade bostäder, utan att det därvid inkräktas på medlemsstaternas behörighet. Parlamentet anser här att de europeiska referensnätverken kan vara utmärkta verktyg för att visa hur digital hälsa kan bidra till bättre hälsoresultat och välbefinnande på gränsöverskridande basis, eftersom de erbjuder en betrodd miljö där hälso- och sjukvårdspersonal och patienter redan arbetar tillsammans och utbyter hälsouppgifter över gränserna för att uppnå sina mål.
38. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att säkerställa att de yrkesverksamma inom hälso- och sjukvården förbättrar den kompetens och de färdigheter som de behöver för att kunna samla in, analysera och skydda hälsouppgifter, bland annat genom att fastställa krav på utbildningsplaner inom digital hälsa för dessa yrkesverksamma, inrätta kompetenscentrum för livslångt lärande av specifika digitala färdigheter, intensifiera utbytena av relevant bästa praxis och överväga en harmonisering av utbildningen och en utbyggnad av tillsynsorganens kapacitet att bedöma produkter och tjänster inom smart hälsa i en teknisk miljö som förändras i snabb takt.
39. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att tillsammans med medlemsstaterna och de relevanta regionala och lokala myndigheterna utveckla nätverk för att utbilda medborgarna i användningen av digital hälso- och sjukvård och därmed möjliggöra allmän tillgång på likvärdiga villkor. Parlamentet anser att man, om det är meningen att detta mål ska uppnås, måste förbättra systemens interoperabilitet och användarnas färdigheter, med högsta skydd av känsliga uppgifter och med verktyg och mekanismer som tillhandahålls av de offentliga hälso- och sjukvårdssystemen.
40. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att säkerställa att alla åtgärder för att förbättra medborgarnas digitala färdigheter samt deras tillgång till och

användning av sina hälsouppgifter beaktar känsliga grupper såsom äldre medborgare, personer som står utanför informationssamhället och personer med funktionsnedsättning.

41. Europaparlamentet anser att man bör finna en gynnsam avvägning för medborgarna mellan användning av digitala verktyg och direkt konsultation med hälso- och sjukvårdspersonal. Parlamentet anser vidare att säker tillgång till och gränsöverskridande utbyte av hälsouppgifter skulle vara ett framsteg.
42. Europaparlamentet anser att patienter bör kunna dra nytta av den mest aktuella informationen om sina läkemedel, och uppmanar därför eftertryckligen kommissionen att utveckla ytterligare elektronisk produktinformation, inklusive e-broschyren, för att lagstiftningen ska bli effektivare och patienterna kunna få egenmakt med hjälp av aktuell läkemedelsinformation.
43. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att hjälpa medlemsstaterna och regionala myndigheter dels med att öka medvetenheten om innovativa upphandlings- och investeringsmöjligheter för digital omvandling inom offentlig vård och omsorg, dels med att uppbåda offentliga och privata investeringar för storskalig användning av digital och integrerad individanpassad vård.
44. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att stödja utbyggnaden av pilot- och demonstrationsprojekt inom smart hälsa för att påskynda inlärningskurvorna.
45. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att undersöka om det går att inrätta ett europeiskt innovationscentrum för smart hälsa för att bedöma och främja initiativ inom smart hälsa, och tillhandahålla en plattform för alla aktörer i hälso- och sjukvårdskedjan så att de kan bilda konsortier för att genomföra ambitiösa storskaliga projekt.
46. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att främja utbyte av bästa praxis och evidens från tidiga användare av innovativa lösningar inom hälso- och sjukvården, särskilt genom att fullt ut utnyttja Interreg Europas projekt och dess plattform för policylärande.
47. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att kontinuerligt övervaka, riktmärka och främja utbyte av god praxis mellan medlemsstater och regioner för att stimulera verkningsfulla reformer och följa framstegen mot en värdebaserad hälso- och sjukvård och hållbara hälso- och sjukvårdssystem.
48. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att hjälpa medlemsstaterna att utarbeta och genomföra beredskapsstrategier för att hantera eventuella situationer där hälsouppgifter tillfälligt eller permanent blir otillgängliga till följd av en olycka med eller ett angrepp på den infrastruktur, de system eller den programvara som används för insamling, behandling eller lagring av dessa uppgifter.
49. Europaparlamentet stöder det europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar i dess arbete med att utarbeta en strategi för bättre utnyttjande av befintliga it-system, att använda uppgifterna för att kontrollera spridningen av smittsamma sjukdomar samt att bistå medlemsstaterna med att samla in och behandla uppgifterna.

50. Europaparlamentet betonar att en framgångsrik digital omvandling av hälso- och sjukvården kommer att kräva ett starkt politiskt ledarskap, en långsiktig vision och ett varaktigt investering på både nationell och europeisk nivå.
51. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att fastställa en tydlig tidsplan för de förändringar som planeras med tanke på ett Europa med digital hälsa, med dithörande halvtidsutvärderingar och fastställda mål.
52. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att genomföra kommissionens rekommendationer från februari 2019 om ett europeiskt format för utbyte av elektroniska patientjournaler.
53. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att ta med dessa rekommendationer i förslaget till ett hälsodataområde i EU.

o

o o

54. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.